

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

АТУ Агроторгівля
України

Практичний довідник органічного експортера до ЄС

Випуск 2

Київ, Берлін – 2017

Практичний довідник органічного експортера до ЄС

Випуск 2

Київ, Берлін – 2017

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

www.agritrade-ukraine.com

Авторський колектив:

Дідух М.М., експерт Центру підтримки експорту, Махновець М.О., незалежний експерт в сфері органічного експорту.

© 2017 «Консультавання України в питаннях аграрної торгівлі – в рамках Повної та Всеохоплюючої Угоди про вільну торгівлю (ПВУВТ) між ЄС та Україною»

Усі права захищено.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ЩОДО ІМПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ПОХОДЖЕННЯМ З УКРАЇНИ	7
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРИ ЕКСПОРТІ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ..	16
2.1. Поради по забезпеченню простежуваності органічної експортної продукції	17
2.2. Алгоритм подання документів для оформлення сертифікату інспекції на експорт	18
РОЗДІЛ 3. НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ЕКСПОРТУ ДО ЄС РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ	23
3.1. Експорт органічної продукції автомобільним транспортом	25
3.2. Експорт органічної продукції морським транспортом	28
3.3. Експорт органічної продукції залізничним транспортом	31
ДОДАТКИ	32
КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	40

ПЕРЕДМОВА

Шановні друзі!

З самого початку роботи проекту серед наших головних завдань було виділено одне, яке й на сьогодні є пріоритетним – інформування малих та середніх підприємств щодо питань експорту до ЄС. А з початком роботи Центру підтримки експорту, який надав команді проекту можливість спілкуватись безпосередньо з цільовою аудиторією, стало очевидно, наскільки важливим є правильне розуміння основних положень Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС та її практичних аспектів для здійснення експорту.

Саме тоді виникла ідея розробити Практичний довідник аграрного експортера до ЄС, покроковий провідник для початківців (а за деякими параметрами й для «бувалих») у світ експорту до країн Європи, який би вмів у себе відповіді на найпоширеніші питання про процедури експорту.

Минув рік з початку нашої роботи, і сьогодні ми раді презентувати Вам вже друге видання Практичного довідника, яке було вирішено присвятити експорту органічної продукції. На сьогодні, саме ця продукція стає все більш популярною серед споживачів, особливо європейських, тому обсяги її експорту з України будуть, згідно прогнозів, постійно збільшуватись. А розуміння усіх вимог європейського законодавства в сфері органічної продукції дозволить українським підприємствам розширити свою присутність на ринках ЄС та успішно закріпити свої позиції на них.

Ми сподіваємось, що розроблений нашими експертами Довідник допоможе Вам знайти необхідну інформацію та підготуватися до виходу Вашого підприємства на європейські ринки.

Наш проект бажає Вам успіхів та завжди радий надати допомогу через Центр підтримки експорту при Міністерстві аграрної політики та продовольства України, інформацію про який Ви можете знайти на офіційному сайті проекту.

Проект підтримується Федеральним міністерством продовольства і сільського господарства ФРН в межах програми двостороннього співробітництва та реалізується у співпраці з уповноваженою компанією GFA Consulting Group GmbH та виконавцями проекту – компанією AFC Consultants International, IAK Agrar Consulting та Університетом ім. Гумбольдта м. Берлін.

Чекаємо Вас на нашому веб-сайті www.agritrade-ukraine.com

З побажаннями високих врожаїв та ефективного бізнесу,

Андре Піллінг,
Керівник проекту

ВСТУП

Ринок органічної продукції вже близько двох десятиріч є одним з найбільш динамічних ринків продовольства у світі й стає популярною альтернативою споживанню традиційної продукції.

Попит на органічну продукцію у країнах Європейського Союзу вдвічі перевищує пропозицію, тому значні її обсяги з великим успіхом експортуються у ці країни для подальшої переробки та споживання, а українські органічні експортери продовжують бути одними з найважливіших постачальників на міжнародній арені.

Та незважаючи на зріст попиту на органічну продукцію з України, європейські покупці, в першу чергу, зацікавлені будувати відносини з прозорими постачальниками, які можуть забезпечити належну простежуваність товару «від лану до столу».

Імпортери наразі стикаються з ризиками знаходження у продукції українського походження залишків заборонених речовин-пестицидів, що виникають внаслідок недбайливого ставлення до всього циклу органічного виробництва та ланцюга постачання, а в деяких випадках – в результаті шахрайства. Тому, аби попередити виникнення небажаних наслідків для імпортера, процедури експорту органічної продукції до країн ЄС значно відрізняються від тих, що діють в межах Союзу.

Даний довідник розроблений з метою поліпшення співпраці між експортерами та імпортерами на міжнародному органічному ринку. Отже вкрай доречно та важливо надати українським експортерам найкращі інструменти та практики експорту органічних товарів до країн-членів ЄС, які спостерігалися і успішно реалізовувалися протягом 2016 року операторами органічного ринку, та більш детально розглянути документи, регулюючі органічні експортно-імпортні операції.

Сподіваємося, що розроблені нами практичні рекомендації з експорту органічної продукції з України до ЄС стануть помічником для Вас уже зараз та полегшать Вашу експортну діяльність у майбутньому.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ЩОДО ІМПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ПОХОДЖЕННЯМ З УКРАЇНИ

Виходячи на ринки ЄС кожен органічний експортер повинен детально ознайомитися з вимогами країн-імпортерів та нормативно-правовою базою, що регулює процедури імпорту органічної продукції.

Розглянемо основні документи, якими слід користуватися при імпорті органічної продукції до ЄС (див. *Додаток I*).

1. 11 липня 2002 року Директивою Європейської Комісії 2002/63/ЄС¹ було встановлено загальноєвропейські методи відбору зразків (англ. sample - див. Допоміжний словник, наведений у *Додатку II*) для офіційного контролю залишків пестицидів в продуктах рослинного і тваринного походження. Тема відбору зразків при експортно-імпортних операціях є дуже важливою, адже зразки є відображенням якості усієї органічної партії на експорт, з якої вони були відібрані. Директива містить визначення різних видів зразків та інформацію щодо їх кількості/розміру.

Примітка: Процедура відбору зразків потребує спеціальної професійної підготовки, тому варто залучити фахівця з сюрвеєрської служби або спеціаліста з органу сертифікації (Список міжнародно-акредитованих сертифікаційних органів з органічного виробництва, включених до офіційного переліку, який затверджений Європейською Комісією див. у *Додатку III*).

Середня вага зразка зазвичай складає 0,5-0,7 кг.

Лабораторний зразок має містити інформацію про номер партії(й), з якої він був відібраний, ПІБ представника органу сертифікації або сюрвеєра (англ. surveyor – оглядач, доглядач, інспектор, що має право надавати офіційний висновок щодо стану вантажу), а також керівника, що відповідає за виробництво.

Слід відбирати 2 ідентичні репрезентативні зразки, один з яких необхідно надіслати до попередньо погодженої з покупцем лабораторії, а інший зразок слугує арбітражним та зберігається на місці відбору аж до моменту отримання результатів з лабораторії. Коли виникають спори щодо характеристик якості продукції, арбітраж-

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0063&from=en>

ний зразок надсилається в незалежну акредитовану лабораторію для порівняльної експертизи.

2. 28 червня 2007 року Постановою Ради (ЄС) 834/2007² було скасовано Постанову (ЄЕС) № 2092/91³ та переглянуто основні вимоги щодо органічного виробництва і маркування органічних продуктів; більш чітко визначено цілі, принципи та правила органічного виробництва з метою сприяння прозорості, усталенню довіри споживачів та гармонізованому сприйняттю концепції органічного виробництва.

Ця Постанова забезпечує основу сталого розвитку органічного виробництва, гарантуючи ефективне функціонування внутрішнього ринку, чесну конкуренцію та захищає інтереси споживача. Документ визначає спільні цілі та принципи щодо обґрунтування правил, викладених у цій Постанові, стосовно:

(а) усіх етапів виробництва, підготовки і реалізації органічних продуктів та їх контролю;

(б) використання знаків, які стосуються органічної продукції у маркуванні та рекламі.

3. Детальні правила впровадження вимог до органічного виробництва, маркування і контролю, що зазначені в Постанові Ради (ЄС) №834/2007², було викладено у Постанові Ради (ЄС) № 889/2008 від 5 вересня 2008 року⁴. Статтею 34 даного документу визначено спеціальні правила приймання продуктів з третіх країн.

Мається на увазі, що органічні продукти повинні ввозитися з будь-якої третьої країни у відповідній тарі або контейнерах і закриті таким чином, щоб запобігти підміні вмісту, а також давати можливість ідентифікувати експортера, мати будь-які інші відповідні позначки і номери для ідентифікації партії товару, а також супроводжуватися відповідним сертифікатом інспекції (англ. *Certificate of inspection* - див. Допоміжний словник, наведений у Додатку II) . При отриманні органічного продукту, ввезеного з третьої країни, перший вантажоодержувач повинен перевірити цілісність тари або контейнера, а також, якщо продукти імпортуються у відповідності до Статті 33 Постанови (ЄС) №834/2007², впевнитися, що отримана продукція зазначена в органічному сертифікаті оператора. Результат такої перевірки слід чітко відобразити у звітній документації, зазначеній у Статті 66 даної Постанови⁴.

4. Також детальні правила організації процедури імпорту органічних продуктів з третіх країн окремо були окреслені в Постанові Ради (ЄС) №1235/2008 від 8 грудня 2008 року⁵.

У Постанові зазначено якими повинні бути документальні докази, необхідні для імпорту відповідних продуктів, та за яких умов можливий дозвіл до вільного

2 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:189:0001:0023:EN:PDF>

3 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1991R2092:20060506:EN:PDF>

4 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:250:0001:0084:en:PDF>

5 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R1235&from=en>

обігу товарів, що імпортуються відповідно до Статті 33 Постанови (ЄС) № 834/2007².

5. Крім цього 27 січня 2009 Постановою Ради (ЄС) № 152/2009⁶ було встановлено методи відбору зразків і проведення аналізів для офіційного контролю кормів. Відбір зразків для офіційного контролю кормів, щодо визначення компонентів, добавок і небажаних речовин, за винятком залишків пестицидів і мікроорганізмів, здійснюється відповідно до методів, викладених в Додатку I даної Постанови.

Підготовка зразків для проведення аналізу та інтерпретація результатів здійснюється відповідно до методів, викладених в Додатку II даної Постанови.

6. Враховуючи останні зміни у виробництві, зберіганні, транспортуванні та продажу кормів, 19 липня 2013 року Постановою Ради (ЄС) № 691/2013⁷ внесено зміни до методів відбору зразків та проведення аналізів для офіційного контролю кормів, зазначених попередньо у Постанові Ради (ЄС) № 152/2009⁶.

Згідно з Постановою від 19 липня, відбір зразків для офіційного контролю залишків пестицидів в/на кормах рослинного та тваринного походження, має виконуватися у відповідності до вимог Директиви Європейської Комісії 2002/63/ЄС від 11 липня 2002 року¹, яка встановлює методи відбору зразків для офіційного контролю залишків пестицидів в/на продуктах рослинного і тваринного походження.

7. Оскільки при експорті-імпорті органічної продукції завжди існують ризики знаходження залишків заборонених речовин-пестицидів в грудні 2015 року Європейською Комісією було проголошено більш жорсткіші Настанови щодо додаткових заходів контролю імпорту органічних продуктів, що походять з України, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Таджикистану, Узбекистану і Російської Федерації (версія 3)⁸.

29 листопада 2016 року, Комісія переглянула та залишила без змін дані Настанови⁸ для України, Російської Федерації та Казахстану, які почали діяти з 1 січня 2017 року.

До основних заходів, що покликані підвищити ефективність контролю імпорту віднесено наступні:

(1) Відстеження та ідентифікація всіх імпортованих поставок органічних харчових продуктів та кормів.

Компетентні органи (див. *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*) повинні відстежувати і ідентифікувати всі поставання органічних продуктів харчування

6 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:054:0001:0130:EN:PDF>

7 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:197:0001:0012:en:PDF>

8 http://www.ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/publications_presentations/Section_B-7-3_Guidelines_AddOffCtrl_UkraineNgrb_RCOP_.pdf

і кормів з такими CN-кодами (див. *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*), що походять з країн, згаданих у назві цих Настанов:

- a. Розділ 10 – Зернові.
- b. Розділ 11 - Продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмал; інулін; пшенична клейковина.
- c. Розділ 12 - Олійне насіння і олієвмісні плоди; різноманітне зерно, насіння і плоди; промислові або лікарські рослини; солома і фураж (в тому числі 12.06 Насіння соняшника).
- d. Розділ 23 - Залишки і відходи харчової промисловості, готові корми для тварин (у тому числі з 23.06 - Макуха та інші тверді відходи, подрібнені або не подрібнені або у вигляді гранул, в результаті екстракції рослинних жирів та олій, крім зазначених у позиції 23.04 або 23.05).

Крім того, в Статті 84 Постанови Ради (ЄС) № 889/2008⁴ встановлено, що імпортер має своєчасно інформувати орган контролю або компетентні контролюючі органи про кожне постачання, яке планує здійснювати до Європейського Союзу.

(2) Повна перевірка документації в точці входу (ввезення).

Повна документація цих постачань товарів повинна перевірятися систематично:

- a. Сертифікат інспекції (англ. *certificate of inspection* - див. *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*)
- b. Документи митної декларації
- c. Транспортні документи
- d. Оператори та простежуваність продукції: перевірка імен, адрес і діючих сертифікатів всіх операторів в потоці торгівлі.

Увага! *Приклад бланку сертифікату інспекції наведено у Додатку IV*

(3) Відбір зразків і аналіз на наявність залишків пестицидів кожної ввізної партії в точці входу (ввезення).

Щонайменше 1 репрезентативний зразок має бути взятий з кожного постачання в точці ввезення до ЄС. Відбір зразків має бути проведений з використанням методів, описаних в Постанові Комісії (ЄС) № 691/2013⁷ про методи відбору зразків, які мають використовуватися для офіційного контролю кормів.

Ці зразки повинні бути проаналізовані на наявність залишків пестицидів в акредитованій лабораторії. Аналітичні методи, які будуть використовуватися, повинні охоплювати весь перелік пестицидів, який визначено з урахуванням експертних знань.

У звіті про відбір кожного зразка має міститися інформація про ідентифікацію постачання: номер партії і номер сертифіката інспекції.

У разі виявлення залишків пестицидів, має бути проведене розслідування і одразу надіслане повідомлення до Інформаційної Системи Органічного Сільського Господарства Європейської Комісії ([Organic Farming Information System - OFIS](#)).

Компетентні органи усіх держав-членів зобов'язуються забезпечити виконання заходів контролю, які описані в пунктах (2) і (3) цих Настанов, і їх здійснення для всіх поставань, визначених у пункті (1).

Партії товару можуть покидати складські приміщення перших вантажоодержувачів лише за наявності дозволу Компетентних органів. Також згаданий документ дозволяє подальше розміщення продукції, як органічної, лише за умови дотримання заходів контролю, визначених у пунктах (2) і (3) цих настанов, із задовільними результатами.

Головні заходи, спрямовані на підвищення ефективності контролю експорту, викладено у [Офіційному листі Європейської Комісії, адресованого органам сертифікації від 14.01.2016](#).

До них відносяться:

(1) Відбір хоча б одного зразка продукції з кожного відвантаження на експорт уповноваженим представником сертифікаційного органу.

Це стосується продукції зазначеної в пункті (1) [Настанов щодо додаткових заходів контролю імпорту, органічних продуктів з України, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Таджикистану, Узбекистану і Російської Федерації \(версія 3\)](#)⁸.

Зразки повинні досліджуватися на наявність залишків пестицидів в акредитованій лабораторії. Аналітичні методи, які використовуватимуться, повинні належати до входили в сфери акредитації лабораторії та охоплювати весь визначений спектр пестицидів з урахуванням експертних знань.

У протоколі про відбір кожного зразка обов'язково повинна міститись інформація про ідентифікацію відвантаження на експорт (щонайменше номер партії та номер сертифіката інспекції).

Це означає, що відбір зразків продукції згідно відповідного запиту повинен відбуватись для кожного експортного відвантаження при отриманні органом сертифікації заявки на експорт.

На кожен сертифікат інспекції повинен проводитись відбір та дослідження хоча б одного репрезентативного зразка відвантаження.

(2) Проведення сертифікаційним органом щонайменше двох інспекційних візитів щорічно для кожного оператора, що знаходиться під його контролем та займається виробництвом продукції, призначеної на експорт. Причому один з таких візитів повинен бути неанонсованим.

(3) Відбір польових зразків продукції представником органу сертифікації (щонайменше одного! для кожного оператора, який займається виробництвом рослинницької продукції). Причому цей зразок повинен бути відібраний в період високого ризику використання заборонених засобів захисту рослин. Дослідження таких зразків повинно проходити з врахуванням вимог, викладених в пункті (1).

Для операторів, які займаються виробництвом харчових продуктів (переробкою), необхідно відбирати відповідний зразок сировинної продукції, що надходить на підприємство, проміжного або кінцевого продукту переробки.

(4) Детальна перевірка потоків продукції та простежуваності походження органічних продуктів.

(5) Ретельний аналіз фінансової та бухгалтерської документації кожного оператора.

Примітка: Дані Настанови несуть рекомендаційний характер, але держави-члени ЄС, прикордонні служби, контролюючі органи влади, органи сертифікації та імпортери наразі сприймають їх як обов'язкові та трактують по-різному. Це призводить до деякої невизначеності серед експортерів і імпортерів органічної продукції, або, навіть, до небажання мати будь-які відносини зі сторони імпортера з органічними продуктами, що походять з України.

Тому під час експорту продукції необхідно попередньо з'ясувати процес контролю її ввезення в країну імпорту з самим імпортером та компетентними контролюючими органами його країни, або країни перетину кордону.

Алгоритм процесів під час експорту органічної продукції з України згідно вимог Європейської Комісії щодо додаткових офіційних заходів контролю експорту-імпорту органічних продуктів, що походять з України та інших сусідніх країн, можна схематично зобразити так:

8. 2 серпня 2016 року Виконавчим Рішенням Комісії (ЄС) 2016/1330⁹ внесено зміни до Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008², яка встановлювала детальні правила реалізації Постанови Ради (ЄС) № 834/20075 щодо порядку виконання імпорту органічних продуктів з третіх країн. Задля забезпечення еквівалентності та відповідних вимог, зазначених у Статті 10 даного Виконавчого Рішення було оновлено список контролюючих органів влади та органів сертифікації.

Примітка: Список міжнародно-акредитованих сертифікаційних органів з органічного виробництва, включених до офіційного Переліку, який затверджений Європейською Комісією, див. у Додатку III.

9. Виконавчим Рішенням Європейської Комісії від 14 жовтня 2016 року¹⁰ внесено зміни до Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008² якими передбачається запровадження системи електронної сертифікації, як модуля вбудованого до електронної Системи Торгового Контролю і Експертизи (TRACES)¹¹ для видачі електронного сертифіката інспекції.

Примітка: З метою здійснення плавного переходу органічних операторів та їх органів сертифікації до нової електронної системи зміни до Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008² вступають в дію через шість місяців після її опублікування (тобто з квітня 2017 року). Однак, поправка до категорії продукту C, що покриває водорості (в тому числі мікро-водорості), повинна вступити в дію з дня застосування відповідного Виконавчого Рішення Комісії (ЄС) 2016/673 (2)¹²

ВАЖЛИВО! На підставі Постанови Ради (ЄС) № 834/20075 товари, імпортовані з третьої країни, можуть розміщуватись на ринку ЄС як органічні, якщо на них видано сертифікат інспекції.

Основні зміни щодо видачі та затвердження сертифіката інспекції:

► Допуск до вільного обігу в ЄС продукції, імпортованої відповідно до вимог Постанови (ЄС) № 834/2007, може бути лише за умов:

- подання оригіналу сертифікату інспекції (див. Додаток IV) компетентному органу відповідної держави-члена;
- здійснення перевірки вантажу і затвердження сертифікату інспекції компетентним органом відповідної держави-члена;
- зазначення номера сертифіката інспекції в митній декларації для допуску до вільного обігу.

В свою чергу, перевірка вантажу і затвердження сертифікату інспекції мають здійснюватися компетентним органом відповідної держави-члена в тій країні, де вантаж випущено у вільний обіг на території ЄС.

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1330&from=EN>

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1842&qid=1477985945866&from=EN>

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003D0024&from=EN>

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0673&from=en>

Відповідно до внесених змін держави-члени повинні визначити пункти ввезення на своїх територіях і поінформувати про це Європейську Комісію.

- ▶ Сертифікат інспекції видається відповідним контролюючим органом влади (англ. *control authority*- див. *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*) або органом сертифікації, та затверджується компетентним органом відповідної держави-члена. Він заповнюється першим вантажоодержувачем на основі моделі і приміток, викладених у *Додатку V Виконавчого Рішення Європейської Комісії від 14 жовтня 2016 року*¹⁰
- ▶ Оригіналом сертифіката інспекції може бути надрукований і вручну підписаний екземпляр заповненого електронного сертифіката з системи TRACES, або, як альтернатива, підписаний у системі TRACES з використанням удосконаленого електронного підпису, або такого, що дає еквівалентні гарантії щодо функціональних можливостей приписаних підпису.

Якщо оригіналом сертифіката інспекції є надрукований та в ручну підписаний екземпляр заповненого електронного сертифіката з системи TRACES, то контролюючі органи влади, сертифікаційні органи, відповідні компетентні органи держав-членів та перший вантажоодержувач в такому випадку повинні зробити перевірку кожного етапу видачі, затвердження і отримання такого сертифіката. Зі свого боку, вони повинні підтвердити, що ця копія відповідає інформації, зазначеній в системі TRACES.

Аби сертифікат інспекції було затверджено, він має бути виданий контролюючим органом влади або органом сертифікації виробника або переробника органічного товару.

- ▶ Контролюючий орган влади або орган сертифікації повинен видавати сертифікат інспекції і підписувати декларацію в графі 18 (див. Додаток IV) тільки після того, як він здійснив документальну перевірку на основі всіх відповідних інспекційних документів (виробничого плану для відповідного продукту, транспортних документів і комерційних документів) та, в разі необхідності, провів фактичну перевірку відвантаження.
- ▶ Якщо оператор, який проводить останню операцію по заготівлі, відрізняється від виробника або переробника продукту, то контролюючий орган влади або орган сертифікації має право видавати сертифікат інспекції і підписувати декларацію в графі 18 тільки після того, як було здійснено документальну перевірку на основі всіх відповідних інспекційних документів і засвідчено, що виробництво або переробка відповідного продукту знаходилися під контролем.
- ▶ На запит Європейської Комісії або компетентного органу держави-члена, контролюючий орган влади або орган сертифікації, що видав сертифікат інспекції, повинен, без зволікань, надавати список усіх операторів в органічному виробничому ланцюжку та перелік контролюючих органів влади або органів сертифікації під чийм контролем ці оператори виконували свою діяльність.

- ▶ Оригінал сертифіката інспекції видається в одному єдиному екземплярі. Перший вантажоодержувач або, у відповідних випадках, імпортер може зробити копію сертифіката інспекції з метою інформування контролюючих органів влади і органів сертифікації. В такому разі будь-яка копія повинна бути помічена відміткою «COPY» у печатному варіанті або з таким відбитком на ньому.
- ▶ При перевірці постачання компетентний орган відповідної держави-члена ЄС засвідчує оригінал сертифіката інспекції в пункті 20 сертифікату інспекції та повертає його до особи, яка подавала цей сертифікат.
- ▶ Перший вантажоодержувач повинен обов'язково заповнити пункт 21 сертифіката інспекції при прийнятті вантажу.
- ▶ Також з метою допуску продукції до вільного обігу в ЄС імпортер повинен вказати номер сертифікату інспекції в митній декларації.
- ▶ На кожну окрему партію, яка сформувалась в результаті розділення об'єму, імпортер повинен надати Витяг із сертифіката інспекції (англ. *Extract of the Certificate of Inspection for import of products from organic production into the European Union*) до компетентних органів відповідної держави-члена через систему TRACES.

ВАЖЛИВО! Примітки щодо заповнення Витягу із сертифіката інспекції, викладені в Додатку VI Виконавчого Рішення Європейської Комісії від 14 жовтня 2016 року¹⁰.

- ▶ Витяг із сертифіката інспекції повинен бути засвідчений компетентним органом відповідної держави-члена ЄС в пункті 13 після перевірки партії для допуску до вільного обігу. Перевірка продукції і затвердження Витягу із сертифіката інспекції здійснюється в тій державі-члені, де партія буде випущена до вільного обігу в ЄС.
- ▶ Інформація про порушення по відношенню до імпортової продукції повинна обов'язково надсилатися до компетентних органів відповідних держав-членів за допомогою комп'ютерної програми, зазначеної в Статті 94 (1) Постанови Ради (ЄС) № 889/20084 через систему TRACES як імпортером та/або першим вантажоодержувачем, так і контролюючим органом влади або органом сертифікації.

Примітка: До 19 жовтня 2017 року сертифікати інспекції, згадані у Статті 13 (1) (а) та їх витягах (як зазначено в Статті 14 (2)), можуть бути випущені і засвідчені згідно зі Статтями 13 (3) - (7) без використання системи TRACES відповідно до Статті 13а (1), (2) і (3), а також на основі моделей і приміток, викладених у Додатку V або VI Виконавчого Рішення Європейської Комісії.

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Органічне виробництво в Україні набирає обертів, що пов'язано з її вигідним географічним положенням, сприятливими кліматичними умовами та родючими ґрунтами-чорноземами, котрі за оцінками експертів займають 25 % світового запасу.

У зв'язку з величезним попитом з боку держав-членів ЄС та інших країн майже вся органічна продукція вироблена в Україні є експортно-орієнтованою.

Перейшовши на органічне виробництво, сертифіковані виробники все частіше віддають перевагу експорту, аніж реалізації на внутрішньому ринку. Але нерідко органічні експортери-початківці стикаються з безліччю проблем на шляху до експорту.

Така ситуація обумовлена недостатнім рівнем підготовки. Адже кожен потенційний органічний експортер перед тим як почати свою експортну діяльність має неодмінно виконати ряд підготовчих дій:

- провести оцінку експортного потенціалу власного органічного продукту;
- визначити цільові країни для своєї продукції;
- ознайомитися з нормативною базою, що регулює експорт органічної продукції;
- оцінити готовність компанії до експорту;
- підготуватися до переговорів з потенційним покупцем (потенціал/обмеження покупця та продавця);
- забезпечити візит покупця на своє виробництво;
- правильно і юридично грамотно скласти зовнішньоекономічний контракт і приділити величезну увагу його змісту;
- забезпечити правильне зберігання органічних продуктів (заборонено використання будь-яких синтетичних пестицидів, іонізуючого випромінювання у боротьбі зі шкідниками, а також фумігація);
- забезпечити простежуваність та цілісність органічної продукції;
- організувати відбір репрезентативних зразків органом сертифікації перед експортним оформленням;

- забезпечити належну упаковку, маркування;
- мати змогу організувати логістику.

2.1. Поради по забезпеченню простежуваності органічної експортної продукції

Простежуваність усього ланцюга виробництва (англ. *traceability*) та реалізації органічної продукції є одним з найважливіших принципів ведення органічного бізнесу. Відповідно до законодавства ЄС, «простежуваність» означає здатність відстежувати будь-які продукти харчування, корми, або речовини, які будуть використовуватися для споживання, на всіх етапах виробництва, переробки та реалізації. Іншими словами, якщо споживач в магазині захоче дізнатися, хто виростив конкретну сертифіковану органічну продукцію, або з якої сировини зроблений органічний кінцевий продукт, то він матиме можливість простежити не лише всі стадії органічного виробництва, але й точно визначити область, район, господарство, і навіть поле, на якому ця сировина вирощена.

Механізм, що застосовується продавцем для виконання своїх зобов'язань за контрактом та відстеження продуктів на всіх етапах виробництва називається ідентифікацією партії продуктів.

Згідно з вимогами Європейської Комісії, імпорт органічної продукції у країни ЄС неможливий без належної простежуваності партії та всього вантажу. Для кожної партії на експорт експортери повідомлять орган сертифікації щодо постачальників, які брали участь в підготовці вантажу. Це допомагає відстежити продукцію починаючи від постачальників, у разі виявлення будь-яких порушень, що впливають на якість продукції. Це також допомагає органу сертифікації перевірити як походження органічних продуктів, так і їх інгредієнтів.

За контрактом продукція може складатися з одної чи декількох партій (англ. *lot-div.* *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*). Кожній партії продукції надається свій унікальний номер, що містить дані про: походження та деталі виробництва, тип продукції, інформація про проведені лабораторні аналізи чи надання зразків покупцю.

Тому під час експорту на кожну індивідуальну упаковку органічної продукції повинно бути нанесено експортне маркування, що містить наступну інформацію (Ст. 34 Постанови Ради (ЄС) 889/2008):

- назва та адреса експортера;
- назва продукції (повинна співпадати із зазначеною в органічному сертифікаті оператора);
- якість продукції (наприклад, «ЄС органічний»);
- ким сертифіковано (назву та код сертифікаційного органу);
- рік врожаю;

- номер партії;
- бруто/нето.

Якщо ж продукція відправляється насипом, то дана інформація повинна зазначатися в супровідних документах.

На запит імпортера орган сертифікації експортера може також підготувати Інспекційний звіт (Inspection report) та Таблицю потоку органічної продукції (Organic production flow data).

Також варто написати лист на ім'я покупця на офіційному бланку компанії з вказаною інформацією стосовно:

- полів, на яких у відповідному році була вирощена органічна продукція;
- який сорт культури;
- які добрива застосовувалися під час вирощування;
- як зберігалася продукція, та місце зберігання;
- скільки гектарів землі було виділено для вирощування продукції;
- повна сівозміна;
- врожайність та кількість зібраного врожаю;
- інформація про переміщення продукції, в якому обсязі і які номери партій.

Зазначений лист слід засвідчити підписом і печаткою та надіслати на ознайомлення покупцю. До нього бажано прикласти статутні документи, мапу господарства, і ті документи, які підтверджують органічний статус підприємства.

У свою чергу покупець має право звернутися до органу сертифікації експортера за підтвердженням наданої експортером інформації.

2.2. Алгоритм подання документів для оформлення сертифікату інспекції на експорт

Маючи наміри експортувати продукцію, кожен органічний експортер повинен заздалегідь повідомити про це в електронному листі та/або по телефону орган сертифікації, аби той мав можливість здійснити перевірку продукції та необхідних документів перед тим як видати сертифікат інспекції на підготовлений до експорту вантаж.

Експортеру слід надіслати до органу сертифікації електронною поштою наступні документи¹³ для оформлення сертифікату інспекції на експортне відвантаження (англ. *consignment* – див. *Допоміжний словник, наведений у Додатку II*):

1. Копія зовнішньоекономічної угоди з імпортером, підписаний екземпляр.

¹³ Перелік документів є дійсним на момент написання довідника та може зазнати правок та доповнень у разі змін в законодавстві

Угода повинна бути укладена на двох мовах, з чітко прописаною якістю, відповідно до європейських стандартів ведення органічного виробництва, кількістю продукції, ціною, переліком необхідних документів для здійснення експортно-імпортних операцій і необхідних аналізів, потрібних імпортеру, видом упаковки та маркуванням. Дана інформація може також міститися у специфікації до зовнішньоекономічної угоди.

В угоді обов'язково повинна зазначатися наступна інформація:

- Загальна кількість органічної продукції, що буде експортована для відповідної компанії-замовника, або договір про наміри із зазначеними кількостями. Далі, до кожної діючої угоди прикріплюється підписана Специфікація.
- Місце зберігання органічної продукції (чітка адреса складу).
- Ідентифікація органічної продукції (з якого поля/полів зібраний врожай, № партії).

2. **Рахунок – фактура**

- В рахунку назва продукції повинна співпадати з тією, що зазначена в органічному сертифікаті оператора.
- Номер рахунку повинен бути унікальним і не повинен повторюватися тим паче для різних угод та різних покупців.
- Повинен містити інформацію про номер зовнішньоекономічної угоди з імпортером та назву продукту українською та англійською мовами із обов'язковим зазначенням якості.

3. **Заявка на відбір зразків продукції, де вказано:**

- назву продукції для відбору;
- кількість;
- місце зберігання;
- місце відбору зразків;
- точну адресу місця відбору (назви населеного пункту, № складів, тощо);
- унікальний ідентифікаційний номер партії продукції на експорт (який співпадатиме з тим, що в заявці на експорт (див. п.4);
- можливу дату для відбору зразків;
- можливість пломбування складу/контейнеру;
- назва та контакти сюрвеєрської служби, якій надається перевага;
- назва та контакти лабораторії, якій надається перевага.

Примітка: Орган сертифікації потрібно повідомити заздалегідь (щонайменше за 3 дні) про необхідність відбору зразків та подати відповідну заявку.

Під час експорту, формування партій та визначення загального відвантаження важливо враховувати, що, згідно з Розпорядженням Головного державного інспектора ветеринарної медицини України № 149 від 21.07.2009 р., п.1.4, відбір зразків зерна для

дослідження в державних лабораторіях ветеринарної медицини необхідно проводити у кількості один зразок з 500 тонн. Це означає, що зразок продукції буде вважатися репрезентативним для партії, яка не перевищує 500 тонн. Якщо відбір продукції відбувається з партій, розмір яких перевищує 500 тонн. (наприклад при експорті морським транспортом), до процесу відбору залучаються спеціалісти з сюрвеєрських компаній.

Процедура чітко встановлює, що відбір зразків повинен проводитися фахівцем акредитованої інституції по відборі зразків. Аналізи, проведені акредитованою лабораторією, і аналітичні методи, що використовуються, повинні охоплювати всі відповідні пестициди. Для сої, соняшнику, кукурудзи, рису і ріпаку випробування на наявність ГМО14 є обов'язковим.

Для проведення досліджень зразок може бути надісланий в акредитовану лабораторію в Україні або в країні ЄС. Вибір лабораторії залежить від наступних факторів:

Культура, що буде експортуватись: Оскільки, згідно наявної інформації від Європейської Комісії, в деяких культурах траплялись часті випадки виявлення заборонених в органічному виробництві речовин, вони вважаються культурами високого ризику. Ці культури: кукурудза, соя, ріпак (насіння, макуха, олія), льон (насіння, макуха, олія), гірчиця (насіння, макуха, олія), соняшник (насіння, макуха, олія), горох, чорниця, яблука і яблучний концентрат. Це означає, що переважно зразки продукції цих культур, відібрані з партій для експорту, будуть досліджуватись в лабораторіях країн ЄС, затверджених органом сертифікації.

Діяльність експортера: Оператори, що не є безпосередніми виробниками продукту або займаються діяльністю з переробки, належать до категорії підвищеного ризику, тому, під час експорту відповідної продукції, існує висока ймовірність того, що дослідження зразків буде відбуватись в лабораторіях країн ЄС.

Відповідно до офіційної інформації, отриманої від Європейської Комісії, показники, на які проводиться дослідження продукції в лабораторії, обираються ґрунтуючись на ризиках виявлення тієї чи іншої речовини в певному продукті, залежно від вже проведених досліджень на території країн ЄС.

4. **Повністю заповнений бланк заяви на експортний сертифікат інспекції, (інформація в заявку вноситься виключно англійською мовою та повинна бути точною і вичерпною; назва продукції в заявці повинна співпадати з тією, що зазначена в сертифікаті) що повинен містити:**

- інформацію щодо назви та адреси експортера (номер телефону та електронну адресу);

¹⁴ ГМО (генетично модифікований організм) – це організм, генотип якого було змінено за допомогою методів генної інженерії.

- назву та адресу виробника та переробника продукції (якщо такі були, то слід зазначити всіх переробників, що мають відношення до продукції з номерами контактних телефонів та електронними адресами);
- назву та адресу органу сертифікації виробника та переробника продукції (якщо відрізняється від органу сертифікації експортера);
- номер дозволу на імпорт (зазначається код органу сертифікації);
- країна відправки;
- країна призначення;
- назва та адреса першого вантажоодержувача в населеному пункті/країні призначення (номер телефону та електронна адреса);
- назва та адреса імпортера/покупця;
- узгодження еквівалентності Швейцарія – США;
- орган сертифікації імпортера/покупця;
- торговельне найменування продукту;
- рік збору врожаю;
- CN-код (код УКТЗЕД), що повинен бути узгоджений з імпортером;
- статус продукту (не перероблена органічна продукція рослинництва/ перероблена агропродовольча продукція);
- номер партії, за яким можна прослідкувати потік продукції;
- кількість та вид запакованих одиниць;
- вага нетто;
- номер рахунку і дата (рекомендується зазначити порядковий номер інвойсу/ номер угоди до якої він відноситься);
- номери рахунків за навантажування/рахунки за переліт;
- номери контейнерів;
- назва та адреса місця, куди необхідно надіслати сертифікат (інформацію про місце куди потрібно надіслати сертифікат, експортер отримує від імпортера та на дану адресу буде надісланий оригінал сертифікату);
- електронна адреса куди надіслати факсимільну копію сертифікату;
- ім'я та посада контактної особи та її номер (потрібна в разі виникнення додаткових запитань).

Примітка: *Зверніть увагу, що орган сертифікації може вимагати від експортера надання додаткових документів, які підтверджують/показують план переробки продукції на експорт (наприклад, акти переробки)*

5. **CMR** (міжнародна товарно-транспортна накладна повинна містити інформацію про назву продукції та номер рахунку).

6. **Протокол лабораторних досліджень** (результати досліджень зазвичай надходять електронною поштою від акредитованої лабораторії до органу сертифікації та у копії до експортера). В Протоколі досліджень зазвичай є посилання на номер та загальний обсяг партії, з якої проводився відбір.

Дослідження мають бути проведені на всі необхідні показники. Наприклад: Pesticides screening (для всіх зернових), Acid herbicides, bromide, phosphine, AMPA (для всіх зернових), Glyphosate (для пшона, проса, сояшника), Carbendazym, thiamethoxam and metalaxyl (для сояшника), Cypermethrin, tebuconazole (для пшениці), GMO (для кукурудзи, сояшника, ріпака).

ВАЖЛИВО! *Послуги органу сертифікації по видачі сертифікату інспекції та відбору зразків є платними. Кожен орган сертифікації встановлює свої тарифи. Тому, перед поданням заявки на отримання сертифікату інспекції необхідно звернутися до вашого органу сертифікації та уточнити вартість тієї або іншої послуги.*

РОЗДІЛ 3.

НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ЕКСПОРТУ ДО ЄС РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ

Зазвичай українська органічна продукція експортується до більшості європейських країн трьома видами транспорту: автомобільним, морським та залізничним.

Постачання автомобільним транспортом передбачає пакування органічної продукції у біг-беги від 500 кг до 2000 кг, залежно від їх призначення.

Експорт морським транспортом можливий як навалом (наприклад, у трюм судна), так і контейнером (котрий передбачає завантаження продукції як насипом у лайнер-бег так і запакованої у біг-беги).

Залізничний транспорт передбачає перевезення органічної продукції як насипом у контейнерах, так і запаковану у біг-беги.

Експорт автомобільним транспортом є найпоширенішим серед органічних виробників, оскільки постачання продукції у контейнерах та залізничним шляхом вимагає спеціальної технічної бази для завантаження органічної продукції.

У більшості випадків експорт органічної продукції морським транспортом виконують трейдингові компанії, що мають можливість накопичувати великі об'єми органічної продукції, щоб завантажити судно, та розташовані близько до морських або річкових портів.

Залежно від задіяних сертифікованих операторів існує декілька видів ланцюгів поставок органічної продукції.

Нижче схематично зображені простий та складний ланцюги поставок на прикладі експорту органічної продукції, що використовується для виробництва кормів (див. Рис.1 та Рис.2).

Характеристика простого ланцюга поставок

Рис. 1. Простий ланцюг поставок

Простий ланцюг поставок характеризується тим, що українські великі виробники/експортери/кооперативи з цільових регіонів мають можливість укласти угоди напряму з європейськими трейдерами.

Характеристика розширеного ланцюга поставок

Рис. 2. Складний ланцюг поставок

Складний ланцюг поставок характеризується тим, що українські вітчизняні трейдингові компанії привабливі для західноєвропейських трейдерів, оскільки вони працюють з низкою підпорядкованих їм органічних господарств, знайомі з експортними формальностями та організовують логістику, мають достатні обсяги в наявності і можуть запропонувати більш низькі конкурентоспроможні ціни з гнучкими умовами оплати як європейському трейдеру, так і переробнику.

Примітка: Слід враховувати, що експорт органічних продуктів в країни ЄС може бути здійснений тільки за наступних умов:

- Продукція сертифікована відповідно до правил виробництва, викладених в стандартах органічного виробництва (Постанова ЄС 834/2007, 889/2008 (ст. 13 (4, с) та Постанова Ради (ЄС) №1235/2008).

- Експортна діяльність органічного оператора включена в сертифікат експортера. (ст. 28, 33 Постанови Ради (ЄС) 834/2007).
- На продукцію, що експортується, оформлений сертифікат інспекції.

Увага! Імпортне митне оформлення органічної продукції неможливе у країні європейського імпортера і не підлягає подальшій реалізації та переробці під статусом **органік** без наступних документів:

• Сертифікат інспекції	• Оператори та простежуваність продукції; перевірка імен, адреси і дійсних сертифікатів всіх операторів в потоці торгівлі
• Митна декларація	• Рахунок-фактура продавця
• Міжнародні транспортні документи (CMR/BL)	• Фітосанітарний та/або ветеринарний сертифікат
• Сертифікат на перевезення товару EUR1	
• Сертифікат походження	

3.1. Експорт органічної продукції автомобільним транспортом

При постачанні органічної продукції автомобільним транспортом слід брати до уваги наступні поради.

Якщо органічний експортер працює виключно з невеликими автомобільними партіями на продаж та має намір експортувати розміщену на своєму власному (або орендованому) сертифікованому складі продукцію навалом, що є одною гомогенною (однорідною) партією, тобто ідентифікованим об'ємом з одного господарства – наприклад, 400 тонн сертифікованої органічної продукції, то в такому разі дане потенційне відвантаження повинне бути упаковано у біг-беги з їх актуальним маркуванням.

До переговорів з потенційним покупцем та укладання контракту продавець може здійснювати власну перевірку продукції у будь-якій лабораторії на будь-які параметри, застосовуючи будь-які методи відбору. Однак, це не звільнить його від відбору зразків та аналізу потенційного органічного відвантаження сертифікаційним органом, що видав йому органічний сертифікат, або номінованим сюрвеєром перед запланованим експортом.

Після того як був налагоджений зв'язок з покупцем-імпортером та встановлені довірчі відносини між обома сторонами, український органічний експортер та його європейський партнер підписують зовнішньоекономічну угоду купівлі-продажу.

Після цього експортер повинен подати заявку на експорт та відбір зразків разом з зовнішньоекономічною угодою купівлі-продажу та іншими необхідними документами до органу сертифікації заздалегідь (краще за 2 тижні) до запланованої поставки (див. п.2.2. Алгоритм подання документів для оформлення сертифікату інспекції на експорт)

Відбір зразків проводиться представником органу сертифікації зі сформованого відвантаження, вказаного на експорт в зовнішньоекономічній угоді.

Продукція на митне експортне оформлення та поставку готується тільки **після отримання результатів лабораторних досліджень** композитного репрезентативного зразку органом сертифікації.

Експортер подає всі необхідні відвантажувальні та супровідні документи до органу сертифікації для оформлення сертифікату інспекції на експорт.

Відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації, орган сертифікації експортера видає сертифікат інспекції або на кожен автомобіль, або на декілька вантажівок, або на все відвантаження.

Примітка: *У залежності від того скільки господарств підпорядковується експортеру, які були умови виробництва і зберігання, та скільки покупців мають намір придбати органічну продукцію в експортера, можуть бути різні випадки оформлення продукції на експорт.*

Приклад 1: *1 експортер – 1 сертифіковане органічне господарство – 1 зовнішньоекономічна угода – 1 партія – 1 відвантаження – 2 місця зберігання (навалом) – 1 покупець – імпортер*

Якщо відвантаження заявлене на експорт походить з одного органічного господарства, але зберігається у різних сертифікованих складських приміщеннях, то, в даному випадку, є різниця у процесі відбору зразків. Це означає, що продукція з кожного складу буде аналізуватися окремо. Тому протоколам досліджень будуть привласнені окремі номери для подальшої ідентифікації цих об'ємів.

Відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації, орган сертифікації експортера видає сертифікат інспекції або на кожен автомобіль, або на декілька вантажівок, або на партію/відвантаження.

Приклад 2: *1 експортер – 1 сертифіковане органічне господарство - 2 зовнішньоекономічні угоди – 2 партії – 2 відвантаження – 1 місце зберігання (навалом) – 2 покупець-імпортера*

Якщо експортер має двох покупців на партію з одного господарства та хоче розділити її на два відвантаження, але має 1 місце зберігання навалом, то в такому випадку кожному потенційному відвантаженню необхідно забезпечити відокремлене зберігання на сертифікованому складі господарства.

Кожне з двох потенційних відвантажень повинні бути упаковані у біг-беги з їх актуальним маркуванням.

В такому разі відбір зразків проводитиметься представником органу сертифікації на складі зі сформованих відвантажень (вказаних на експорт в зовнішньоекономічних угодах), що розміщені окремо.

На кожне з двох відвантажень або кожен автомобіль буде видано свій окремий сертифікат інспекції відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації.

Приклад 3: *1 експортер – 3 підпорядкованих сертифікованих органічних господарств – 1 зовнішньоекономічна угода – 3 партії – 2 відвантаження (1 з них актуальне, а інше - потенційне) – 1 місце зберігання (навалом) – 1 покупець-імпортер*

Органічний експортер зберігає три різні об'єми продукції з різних підпорядкованих йому господарств на одному власному (або орендованому) сертифікованому складі/терміналі:

- 100 тонн сертифікованої органічної продукції з господарства «А»;
- 140 тонн з господарства «В»;
- 160 тонн з господарства «С».

Слід також зазначити, що після збору врожаю та перед переміщенням продукції з господарства до складу/терміналу експортера, представник органу сертифікації прибув в кожне господарство для відбору зразків та подальшого аналізу продукції на наявність пестицидів та шкідливих речовин.

Оскільки органічний експортер має декілька підпорядкованих йому сертифікованих господарств та розміщує окремо на одному складі об'єми продукції з цих господарств навалом, то кожен об'єм вважається окремою гомогенною (однорідною) партією.

На даний момент експортер не готовий до продажу всіх партій, і має намір продати автомобільним транспортом лише частину об'єму в 40 тонн з господарства «А» новому покупцю для пробної поставки, а решту з цього та інших господарств притримати для даного покупця на наступний раз.

В такому випадку експортер подає заявку на експорт та заявку на відбір зразків разом з зовнішньоекономічною угодою купівлі-продажу, укладеною лише на 40 тонн, та іншими необхідними документами до органу сертифікації заздалегідь до запланованої поставки.

Примітка: *Враховуючи, що 1 партія у 100 тонн як об'єм з одного сертифікованого господарства А розділяється на 2 відвантаження (де одне в 40 тонн актуальне, заявлене на експорт, а інше-лише потенційне, що може йти на експорт разом з іншими партіями), варто вважати далі розділений об'єм у 100 тонн як дві відокремлені партії 40 тонн та 60 тонн, з котрих продукція перед експортом буде аналізуватися окремо.*

Пробне відвантаження повинно бути упаковано у біг-беги з їх актуальним маркуванням та розміщене на складі експортера до моменту експорту окремо від решти партій, що разом складають 360 тонн.

Відбір зразків проводиться представником органу сертифікації з першого вантажного на експорт в зовнішньоекономічній угоді сформованого відвантаження у 40 тонн, на яке (або на кожен автомобіль окремо), після отримання відповідних результатів аналізів з акредитованої лабораторії, буде виданий сертифікат інспекції відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації.

Продовження. Приклад 3: *Після першої вдалої пробної поставки продавець має наміри продати решту партій, що походять з трьох господарств тому ж самому покупцю.*

Кожній партії з господарств «А» (вже 60 тонн), «В» (140 тонн) і «С» (160 тонн) потрібно забезпечити окреме зберігання та належну ідентифікацію.

Органом сертифікації буде відібрано і проаналізовано репрезентативні зразки відповідно з кожної партії і видано сертифікати інспекції або на кожен партію, або на декілька вантажівок, або на кожен автомобільний транспорт.

3.2. Експорт органічної продукції морським транспортом

При постачанні органічної продукції морським транспортом слід брати до уваги наступні поради.

Органічний експортер планує експортувати морським транспортом органічну продукцію, зібрану з одного підпорядкованого йому сертифікованого господарства, що зберігається навалом на сертифікованому власному (чи орендованому) складі/елеваторі або терміналі, з котрого буде проводитися відвантаження.

Перш за все, експортер повинен забезпечити належні умови зберігання продукції, та ідентифікацію даної партії може шляхом проведення чи здійснення маркування складу (наприклад: назва компанії-експортера, номер складу, назва господарства, номер партії, рік врожаю, дата завезення на склад, назва органу сертифікації та номер органічного сертифікату, виданого певному терміналу).

Перед здійсненням будь-яких експортних операцій, органічному оператору слід подати заявку на експорт разом з заявкою на відбір зразків з потенційного відвантаження. Заявка має подаватися разом з копією зовнішньоекономічної угоди купівлі-продажу та іншими необхідними документами до органу сертифікації заздалегідь (краще за 2 тижні) до запланованої поставки (див. п.2.2. Алгоритм подання документів для оформлення сертифікату інспекції на експорт).

Примітка: *перед кожним переміщенням певної партії зі складу господарства на власний або орендований термінал експортера, необхідно заздалегідь попереджувати орган сертифікації для проведення відбору зразків з тієї партії, що буде переміщуватися. Дані зразки зазвичай аналізуються, а партія надалі прямує відповідним транспортом до пункту перевалки продукції. Під час перевантаження продукції на*

термінал, представником органу сертифікації експортера повторно проводиться інспекція-нагляд як контрольний захід по забезпеченню простежуваності партії.

Коли продукція з терміналу завантажується на судно, номінований експортером та затверджений органом сертифікації акредитований сюрвеєр проводить свій інспекційний відбір зразків, та додатково формує композитні репрезентативні зразки для органу сертифікації згідно з міжнародними правилами відбору проб. Зразки відповідно аналізуються у акредитованій лабораторії. Про результати їх аналізів повідомляють як експортера, так і представника органу сертифікації.

Примітка: *При номінації експортер додатково повідомляє сюрвеєра про необхідність проведення інспекції трюмів судна та засвідчення ваги і якості завантаженої продукції. Доказом цьому слугують видані сюрвеєрською службою Сертифікати чистоти трюмів, Сертифікат ваги та Сертифікат якості продукції (Hold cleanliness certificate, Weight Certificate and Quality Certificate).*

Продукція на митне експортне оформлення та поставку готується тільки після отримання результатів лабораторних досліджень композитного репрезентативного зразка, а експортер подає всі необхідні відвантажувальні та товарно-супровідні документи до органу сертифікації для оформлення сертифікату інспекції на дане відвантаження.

Відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації, орган сертифікації експортера видає сертифікат інспекції на весь об'єм продукції, завантажений у морський транспорт.

Примітка: *У залежності від того скільки господарств підпорядковується експортеру, які були умови виробництва і зберігання, та скільки покупців мають намір придбати органічну продукцію в експортера, можуть бути різні випадки оформлення продукції на експорт.*

Приклад 1: *1 експортер – 3 сертифікованих органічних господарства – 3 місця зберігання – 1 зовнішньоекономічна угода – 3 партії – 1 відвантаження – 1 пункт перевалки (термінал) – 1 покупець-імпорттер*

Коли експортер має декілька підпорядкованих сертифікованих господарств (наприклад, три) та укладає зовнішньоекономічну угоду на весь їх об'єм, що зберігається в сертифікованих господарствах навалом, то дану продукцію слід перемістити на сертифікований склад або елеватор/термінал експортера для подальшого навантаження на судно.

Перед переміщенням даних партій з господарств необхідно повідомити представників органу сертифікації для організації відбору зразків зі складів сертифікованих господарств і подальшого їх дослідження.

Після того як об'єм з декількох господарств було досліджено і доставлено в пункт перевалки, представник органу сертифікації у цілях контролю простежуваності може прибути на склад експортера для проведення інспекції-нагляду повторно.

Надалі відбір репрезентативних зразків з відвантаження проводитиметься номінованим акредитованим незалежним сюрвеєром для подальшого їх аналізу у акредитованій лабораторії. Після отримання результатів досліджень сертифікат інспекції буде видаватися на експорт всього об'єму продукції, завантаженого на морський транспорт.

При постачанні органічної продукції морським транспортом насипом у контейнерах, слід брати до уваги наступні поради.

Під час завантаження продукції у контейнер насипом необхідно уникнути ризиків доторкання продукції до самого контейнеру. Для захисту органічної продукції від впливу будь-яких чинників, частіше за все, використовують лайнер-беги, що встановлюють у контейнер.

Примітка: *Завантаження органічної продукції у контейнер необхідно проводити тільки на сертифікованому складі експортера, або у випадку коли це технічно не можливо - на сертифікованому терміналі в порту відвантаження.*

Про кожне переміщення продукції зі складу експортера до терміналу в порту слід повідомляти свій орган сертифікації.

Уся техніка по завантаженню продукції також повинна бути перевірена органом сертифікації експортера.

Якщо одне відвантаження зазначене в зовнішньоекономічній угоді складається з декількох партій, котрі походять з різних сертифікованих господарств, то їм треба забезпечити відокремлене зберігання насипом у складі.

Коли ж відокремлене зберігання партій, що походять з різних господарств, неможливе (наприклад зберігання в металевому бункері), перед кожним переміщенням продукції з господарства до бункеру, та з бункеру у контейнер, слід повідомити орган сертифікації для додаткового відбору зразків задля забезпечення належної простежуваності партії.

При постачанні морським транспортом органічної продукції, що упакована в біг-беги у контейнерах, слід брати до уваги наступні поради.

Постачання органічної продукції упакованої в біг-беги, у порівнянні з експортом продукції насипом, є менш ризиковою і краще простежуваною як для експортера, так і для імпортера.

Представник органу сертифікації/або незалежний сюрвеєр відбирає зразки на місці завантаження продукції у контейнер.

Якщо біг-беги завантажуються у контейнер на складі експортера, зразки будуть відібрані органом сертифікації або номінованим сюрвеєром з кожного біг-бега, завантаженого в контейнер. Потім з них буде сформовано композитний репрезентативний зразок, який далі буде направлено до акредитованої лабораторії на дослі-

дження. З метою забезпечення цілісності продукції під час доставки контейнера у порт відвантаження, контейнер слід запломбувати спеціальними пломбами.

Якщо біг-беги було завантажено в контейнер на сертифікованому морському терміналі в порту, відбір зразків з продукції буде проведено органом сертифікації або номінованим сюрвеєром з кожного біг-бега під час завантаження. Для кожного контейнера буде сформовано репрезентативний зразок для подальшого аналізу в акредитованій лабораторії.

Відповідно до вимог покупця, його компетентних контролюючих органів та/або органу сертифікації, орган сертифікації експортера в обох випадках видає сертифікат інспекції як на цілу партію (з одного господарства), так і на кожен або декілька контейнерів, або на все відвантаження.

3.3. Експорт органічної продукції залізничним транспортом

Залізничний транспорт є не дуже розповсюдженим способом постачання органічної продукції до ЄС, адже розташування експортера не завжди співпадає з наявністю в його місцевості якісних залізничних шляхів. Завантаження контейнерів потребує додаткового технічного забезпечення, а кожне перенавантаження - постійного контролю на місці здійснення операції.

При постачанні органічної продукції залізничним транспортом, слід брати до уваги поради зазначені вище для відвантажень морським транспортом у контейнерах. Оскільки специфіка проведення операцій як експортером, так і органом сертифікації є подібною:

- Кожному контейнеру та вантажу в ньому слід забезпечити належну ідентифікацію.
- Органічному експортеру слід забезпечити належну простежуваність його продукції на експорт, та інформувати орган сертифікації про кожне переміщення продукції та потенційний експорт заздалегідь.

Залежно від змін у вітчизняному та європейському законодавстві, наведена у посібнику інформація може змінюватися, тому для більш точної інформації зверніться до вашого органу сертифікації або його офіційних представників.

ДОДАТОК I

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ЄС, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ПРОЦЕДУРУ ІМПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

1.	Директива Комісії 2002/63 / ЄС від 11 липня 2002 року.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0063&from=en
2.	Постанова Ради (ЄС) 834/2007 від 28 червня 2007 року.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:189:0001:0023:EN:PDF http://www.organicstandard.com.ua/files/standards/ua/ec/EU%20Reg_834_2007%20Organic%20Production_UA.pdf (UA)
3.	Постанова Ради (ЄС) № 889/2008 від 5 вересня 2008 року.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:250:0001:0084:en:PDF http://organicstandard.com.ua/files/standards/ua/ec/EC_Reg_889_2008_Implementing_Rules_UA.pdf (UA)
4.	Постанова Ради (ЄС) №1235/2008 від 8 грудня 2008 року.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R1235&from=en
5.	Постанова Ради (ЄС) № 152/2009 від 27 січня 2009.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:054:0001:0130:EN:PDF
6.	Постанова Ради (ЄС) № 691/2013 від 19 липня 2013 року.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:197:0001:0012:en:PDF
7.	Настанови Європейської Комісії щодо додаткових офіційних перевірок органічних продуктів, що імпортуються з України, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Таджикистану, Узбекистану та Російської Федерації (Версія 3, Грудень 2015 р.) починаючи з 1 січня 2016 року.	http://www.ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/publications_presentations/Section_B-7-3_Guidelines_AddOffCtrl_UkraineNgbr_RCOP_.pdf
8.	Виконавче Рішення Комісії (ЄС) 2016/1330 від 2 серпня 2016 року.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1330&from=EN
9.	Виконавче Рішення Комісії 2016/1842 від 14 жовтня 2016 року.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1842&qid=1477985945866&from=EN

ДОДАТОК II

ДОПОМІЖНИЙ СЛОВНИК

Визначення		Посилання на відповідну Постанову
Відвантаження у випадку експорту або вантаж у випадку імпорту (consignment)	<p>певна кількість органічної продукції, під одним або декількома номенклатурними кодами, що супроводжується одним експортним сертифікатом торгової угоди, завантажена на один вид транспорту та відправляється з однієї країни.</p> <p>До одного відвантаження повинна входити продукція:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з одного врожаю (наприклад, лише врожай 2017 року) • з однієї партії • одного виду (одна культура) • для одного імпортера • що буде відвантажуватися одним видом транспорту (наприклад, лише автомобільним транспортом). 	Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008
Експортер	оператор органічного виробництва, експортна діяльність якого сертифікована уповноваженим сертифікаційним органом на відповідність міжнародним стандартам органічного виробництва.	Ст. 2 (с) Постанови Ради (ЄС) № 889 / 2008
Сертифікат Інспекції (Certificate of Inspection)	(часто застос. як «експортний сертифікат») - документ виданий уповноваженим сертифікаційним органом, який підтверджує, що продукт відповідає вимогам Стандарту органічного виробництва, рівнозначного до Постанов ЄС та оформлюється на експортну партію органічної продукції та супроводжує її до першого отримувача.	Ст. 33(1, d) Постанови Ради (ЄС) 834/2007 та ст. 2 Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008
Код CN (Custom Nomenclature)	код митниці (укр.-код УКТЗЕД), який відповідає певному виду продукції, що експортується. На території ЄС коди CN та УКТЗЕД для одних і тих самих продуктів відрізняються, тому їх слід узгоджувати з імпортером. У номенклатурі також відсутній розподіл між звичайною та органічною продукцією.	Постанова Ради (ЄС) № 2658/87

Визначення	Посилання на відповідну Постанову
Партія (lot/batch) <ul style="list-style-type: none"> певна кількість продукції, яка була доставлена в один час, а також засвідчена співробітником служби відбору зразків як така, що має однорідні характеристики щодо: походження, виробника, сорту, пакувальника, типу упаковки, маркування, вантажо-відправника, і т.д.. Примітки: <p>а) Якщо відвантаження складається з партій, які можуть бути ідентифіковані як ті, що походять від різних виробників і т.д. кожна партія повинна розглядатися окремо.</p> <p>б) Відвантаження може складатися з однієї або кількох партій.</p> <p>в) У тому випадку, коли розмір або межа кожної партії у великому відвантаженні не можуть бути легко встановлені, кожен з вагонів, вантажних автомобілів, трюмів суден і т.д., може бути розглянутий як окрема партія.</p> <p>г) Партія може бути змішаною, наприклад, за рахунок сортування або виробничих процесів.</p>	Додаток до Директиви Комісії ЄС № 2002/63 від
Перший отримувач в країні імпортера (first consignee)	фізична або юридична особа, що першим отримує партію імпортованої продукції на території ЄС та відповідає за процедуру розмитнення. Ст. 2(d) Постанови Ради (ЄС) № 889/2008 Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) № 1235/2008
Точка ввозу (point of entry)	означає точку де продукція допускається до вільного обігу. Додаток до Постанови (ЄС) № 1235/2008
Зразок (sample)	Один або кілька одиниць, вибраних з сукупності одиниць, або частина матеріалу, обраного з більшої кількості матеріалу. Додаток до Директиви Комісії ЄС № 2002/63
Лабораторний зразок (Laboratory sample)	Зразок відправлений до, або отриманий лабораторією. Репрезентативна кількість матеріалу відібрана з сукупного зразка Додаток до Директиви Комісії ЄС № 2002/63
Компетентні органи відповідних держав-членів ЄС	Відповідний компетентний орган держави-члена: означає, що митний орган, орган з безпеки харчових продуктів або інші органи, призначені державами-членами відповідно до статті 27 (1) Регламенту (ЄК) № 834/2007 відповідають за перевірку вантажу (постачання) і затвердження сертифікатів інспекції; Додаток до Постанови (ЄС) № 1235/2008

Визначення		Посилання на відповідну Постанову
Контролюючий орган влади (control authority)	державна адміністративна організація країни-учасниці, якій уповноважений орган влади повністю або частково передав свої повноваження щодо інспектування і сертифікації у сфері органічного виробництва згідно з положеннями даної Постанови; у відповідних випадках цей термін також означає відповідну інстанцію третьої країни або відповідну інстанцію, яка діє у третій країні;	Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) 834/2007
Орган сертифікації (control body)	"орган контролю" - незалежна приватна третя сторона, яка здійснює інспекцію і сертифікацію у галузі органічного виробництва згідно з положеннями даної Постанови; сюди також відноситься відповідний орган третьої країни або відповідний орган, який діє у третій країні;	Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) 834/2007
Етапи виробництва, заготівлі та реалізації (stages of production, preparation and distribution)	будь-який етап від первинного виробництва органічного продукту включно до його зберігання, переробки, транспортування, продажу або постачання кінцевому споживачу включно, а також, у відповідних випадках, маркування, реклама, діяльність з імпорту, експорту і укладення договорів з субпідрядниками;	Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) 834/2007
Заготівля (preparation)	"підготовка" – операції консервації та/або переробки органічних продуктів, у тому числі забій худоби і розробку туш, а також пакування, маркування та/або зміни в маркуванні, які вказують на метод органічного виробництва;	Ст. 2 Постанови Ради (ЄС) 834/2007

ДОДАТОК III

Список міжнародно-акредитованих сертифікаційних органів з органічного виробництва, включених до офіційного Переліку, який затверджений Європейською Комісією

(згідно Постанови (ЄС) №1235/20081 від 08.12.2008,
останнє оновлення Постанова (ЄС) №2016/13302 від 02.08.2016)

Країна – Україна

Сертифікаційні органи включені в даний перелік визнані Європейською Комісією для надання послуг контролю в Україні та мають право видавати експортний сертифікат інспекції.

№	Назва Органу Сертифікації	Країна	Код Органу Сертифікації	Сфера Сертифікації					
				A	B	C	D	E	F
1	"Abcert AG"	Німеччина	UA-BIO-137	x	-	-	x	-	-
2	"Agreco R.F. Göderz GmbH"	Німеччина	UA-BIO-151	x	-	-	x	-	-
3	"Bioagricert S.r.l."	Італія	UA-BIO-132	x	-	-	x	-	-
4	"Bio.inspecta AG"	Швейцарія	UA-BIO-161	x	-	-	x	-	-
5	"CERES Certification of Environmental Standards GmbH"	Німеччина	UA-BIO-140	x	x	-	x	-	-
6	"Control Union Certifications"	Нідерланди	UA-BIO-149	x	x	x	x	x	x
7	"Ecocert SA"	Франція	UA-BIO-154	x	x	-	x	x	-
8	"ECOCERT IMO Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti"	Туреччина	UA-BIO-158	x	-	-	x	x	-
9	"Ecoglobe"	Вірменія	UA-BIO-112	x	x	-	x	-	-
10	"Istituto Certificazione Etica e Ambientale"	Італія	UA-BIO-115	x	-	-	x	-	-
11	"Kiwa BCS Öko-Garantie GmbH"	Німеччина	UA-BIO-141	x	-	-	x	x	-
12	"LACON GmbH"	Німеччина	UA-BIO-134	x	-	-	-	-	-
13	"Organic Standard"	Україна	UA-BIO-108	x	x	x	x	x	x
14	"QC&I GmbH"	Німеччина	UA-BIO-153	x	-	-	x	-	-
15	"Suolo e Salute srl"	Італія	UA-BIO-150	x	-	-	-	-	-

Категорії продукції/Product Categories:

- A Продукти рослинництва, що не піддавалися переробці/Unprocessed plant products
- B Живі тварини або продукти тваринництва, що не піддавалися переробці/
Live animals or unprocessed animal products
- C Продукти аквакультури та водорості/Aquaculture products and seaweeds
- D Продукти переробки с.-г. походження для споживання в якості продуктів харчування /
Processed agricultural products for use as food
- E Продукти переробки с.-г. походження для використання в якості кормів/
Processed agricultural products for use as feed
- F Посадковий матеріал та насіння/Vegetative propagating material and seeds for cultivation

ДОДАТОК IV

19.10.2016 EN Official Journal of the European Union L 282/33

СЕРТИФІКАТ ІНСПЕКЦІЇ ДЛЯ ІМПОРТУ ПРОДУКТІВ З ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В ЄВРОПЕЙСЬКЕ СПІВТОВАРИСТВО

1. Issuing control body or authority (name, address and code) <i>Уповноважений контролюючий (сертифікаційний) орган, що видає сертифікат</i>	Council Regulation (EC) No 834/2007 Article 33(2) ☐ or Article 33(3) ☐ <i>Постанова Ради (ЄК) № 834/2007 Стаття 33(2) або Стаття 33(3)</i>			
3. Serial number of the certificate of inspection <i>Серійний номер сертифікату інспекції</i>	4. Exporter (name and address) <i>Експортер (назва та адреса)</i>			
5. Producer or Processor of the product (name and address) <i>Виробник або переробник продукції (назва та адреса)</i>	6. Control body or control authority (name, address and code) <i>Уповноважений контролюючий (сертифікаційний) орган, що контролює належність виконання виробництва або переробки</i>			
7. Country of origin <i>Країна походження</i>	8. Country of export <i>Країна експортер</i>			
9. Country of clearance/ Point of entry <i>Країна в якій вантаж дозволений до вільного обігу у ЄС/ Пункт перетину кордону</i>	10. Country of destination <i>Країна призначення вантажу</i>			
11. Importer (name, address and EORI number) <i>Імпорттер (назва, адреса та номер коду Реєстрації та Ідентифікації Господарюючого Суб'єкту)</i>	12. First consignee in the Union (name and address) <i>Перший вантажоодержувач у ЄС (назва та адреса)</i>			
13. Description of products <i>Описання продукції</i>				
CN code <i>Код по комбінованій номенклатурі (УКТЗЕД)</i>	Trade name <i>Назва продукту торгівлі</i>	Number of packages <i>Кількість упаковок</i>	Lot number <i>Номер партії</i>	Net weight <i>Вага нетто</i>
14. Container number <i>Номер контейнеру (небов'язково)</i>	15. Seal number <i>Номер пломби (небов'язково)</i>		16. Total gross weight <i>Загальна вага брутто</i>	

17. Means of transport before point of entry into the Union <i>Транспортні засоби до моменту в'їзду на територію ЄС</i> Mode Identification International transport document <i>Вид транспорту</i> <i>Ідентифікація</i> <i>Міжнародний транспортний документ</i>	
18. Declaration of control authority or control body issuing the certificate referred to in box 1 <i>Підтвердження уповноваженого контролюючого (сертифікаційного) органу, котрий видав сертифікат відповідно до пункту 1</i> This is to certify that this certificate has been issued on the basis of the checks required under Article 13(4) of Regulation (EC) No 1235/2008 and that the products designated above have been obtained in accordance with rules of production and inspection of the organic production method which are considered equivalent in accordance with Regulation (EC) No 834/2007. <i>Даним підтверджується, що сертифікат було видано на підставі перевірок, зазначених у Статті 13(4) Постанови Ради (ЄС) №1235/2008 та що продукція зазначена вище була виготовлена у відповідності з правилами виробництва та методами інспекції органічного виробництва, що вважаються еквівалентними у відповідності до Постанови Ради (ЄС) No 834/2007.</i> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> Date Name and signature of the authorised person <i>Дата</i> <i>ПІБ та підпис уповноваженої особи</i> </div> <div style="width: 45%;"> Stamp of issuing authority of body <i>Печатка контролюючого (сертифікаційного) органу, що видає</i> </div> </div>	
19. Customs warehousing ☐ <i>Митне складування</i> Name and address of operator: Control body or control authority (name, address and code): Customs Declaration Reference Number for customs warehousing or inward processing: <i>Назва та адреса оператора</i> <i>Контролюючий (сертифікаційний) орган</i> <i>Номер митної декларації для митного складування або внутрішньої переробки:</i>	Inward processing ☐ <i>Внутрішня переробка</i>
20. Verification of the consignment and endorsement by the relevant Member State's competent authority. <i>Перевірка постачання та засвідчення компетентними органами відповідної країни-члена ЄС</i> Authority and Member State: <i>Компетентний орган та Країна-Член</i> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> Date: Name and signature of authorized person: <i>Дата</i> <i>ПІБ та підпис уповноваженої особи</i> </div> <div style="width: 45%;"> Stamp <i>Печатка</i> </div> </div>	

21. Declaration of the first consignee.

Підтвердження першого вантажоодержувача

This is to certify that the reception of the products has been carried out in accordance with the provisions of Article 34 of Regulation (EC) № 889/2008

Тим самим підтверджує що отримання продуктів було проведено у відповідності з положеннями Статті 34 Постанови Ради (ЄС) № 889/2008

Name of the company:

Date:

Name and signature of authorized person:

Назва компанії:

Дата:

ПІБ та підпис уповноваженої особи

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Проект «Розвиток органічного ринку в Україні». Публікації.	http://www.ukraine.fibl.org/ua/ua-resources/ua-publications.html
Дослідний інститут органічного сільського господарства (FiBL)	http://www.fibl.org/en/homepage.html
Міжнародна Федерація Органічного Сільськогосподарського Руху (IFOAM)	http://www.ifoam.bio/
Органічна Європа: статистика та новини	http://www.organic-europe.net/home-europe.html
Органічний Світ: статистика та новини	http://www.organic-world.net/index.html
Он-лайн видання для органічної торгівлі	http://organic-market.info/
Міжнародна обмінна платформа для органічних виробників, переробників та постачальників мереж	http://www.greentrade.net
Платформа електронної торгівлі органічною продукцією O-TX	http://www.o-tx.com/en/start_otx_en/
Посібник з ведення органічного бізнесу (англ.)	http://unep.ch/etb/publications/Organic%20Agriculture/Organic%20Business%20Guide%20publication/Organic_Business_Guide_Eng.pdf
Покроковий посібник. Процедури експорту органічних продуктів (укр.)	http://www.ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/FIBL_Dovidnyk_export_www.pdf
Новини міжнародних ринків харчової продукції (в т.ч. органік)	http://www.hortidaily.com/
Органічне виробництво в Європі. Eurostat. Жовтень 2016	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Organic_farming_statistics#Main_statistical_findings
Міжнародний довідник та комерційна платформа органічних продуктів харчування	http://www.organic-bio.com
Органічний дослідницький центр. Інформація та публікації	http://www.organicresearchcentre.com/?i=tabhomepages.php&go=Information%20and%20publications&cat=inform
Європейський план дій щодо органічних продуктів харчування і сільського господарства	http://www.orgap.org/org-home.html
Європейська Комісія. Органічне виробництво. Інформація та документи	http://ec.europa.eu/agriculture/organic/index_en
Міжнародний центр торгівлі (ITC). Органічні продукти	http://www.intracen.org/itc/sectors/organic-products/
Міжнародний довідник сертифікованих органічних операторів	https://www.bioc.info/
Пошук органічних операторів, сертифікованих Швейцарським або Австрійським органом сертифікації.	http://www.easy-cert.ch/hm/zertifikate.htm
Рада Європейських Органічних Сертифікаторів	http://eocc.nu/members/
Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 191-VIII від 12.02.2015, БВР, 2015, № 21, ст.133).	http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/425-18/page